Фонд оценочных средств для аттестации обучающихся по учебному предмету «Родной (чеченский) язык»

(2-4 классы)

Обязательная часть учебного плана.
Предметная область: Родной язык и литературное чтение на родном языке

2023-2024уч.г

«Нохчийн мотт» йаздаран низамехула мах хадоран г1ирсийн паспорт.

Рог1. №	Мах хадоран г1ирсан ц1е	Чийрик	Х1оттийнарг
2 класс			
1.	Хаарш талларан болх (талламан т1ера схьайаздар) «Машар».		Солтаханов Э. Х. Солтаханов И.Э. Йуьхьанцарчу классашна диктанташ, 1-4 класс. Грозный: ФГУП «ИПК «Грозненский рабочий»
	Хьалхарчу чийрикан жам1даран талламан болх «Школан беш».	I	Солтаханов Э. Х. Солтаханов И.Э. Юьхьанцарчу классашна диктанташ, 1-4 класс. Грозный: ФГУП «ИПК «Грозненский рабочий»
2.	Шолг1ачу чийрикан жам1даран талламан болх «Лийча эхар»	II	Солтаханов Э. Х. Солтаханов И.Э. Йуьхьанцарчу классашна диктанташ, 1-4 класс. Грозный: ФГУП «ИПК «Грозненский рабочий»
3.	Кхоалг1ачу чийрикан жам1даран талламан болх «Б1аьсте схьакхачар».	III	Солтаханов Э. Х. Солтаханов И.Э. Йуьхьанцарчу классашна диктанташ, 1-4 класс. Грозный: ФГУП «ИПК «Грозненский рабочий»
4.	Промежуточни талламан диктант «Хьуьнхахь»	IV	Солтаханов Э. Х. Солтаханов И.Э. Йуьхьанцарчу классашна диктанташ, 1-4 класс. Грозный: ФГУП «ИПК «Грозненский рабочий»

«Нохчийн мотт» йаздаран низамехула мах хадоран г1ирсийн фонд. 2 класс.

Хаарш талларан болх (талламан т1ера схьайаздар) «Гуьйре».

Диттий г1аш мажделла. Денош дацлуш ду.Олхазарш бовхачу махка д1аоьху.Арара йалташ чудерзийна. Дешархой деша буьйлабелла.

1. **Хьалхарчу чийрикан жам1даран талламан болх«Школан беш». 2 класс.**

Школан беш.

Школан йоккха беш ю. Дукха дитташ ду бешахь. Дешархоша белхаш бо бешахь. Цара дика 1алашйо иза. Цундела дитташ т1е стоьмаш а латабо.

2. **Шолг1ачу чийрикан жам1даран талламан болх «Лийча эхар»**

Лийча эхар.

Аьхка йовхачу хенахь тхо х1ор дийнахь доьлху хи т1е. Лийча дика айма йолуш меттиг хаьа тхуна. Лекха боцчу берда т1ера чукхийсала тхо. Хи т1ехула нека деш ,йуьйсина буьрка санна, лела тхо. Хаза хуьлу аьхка луьйчуш!

3. **Кхоалг1ачу чийрикан жам1даран талламан болх «Б1аьсте схьакхачар». 2 класс.**

Б1аьстей, 1ай къовсаделла .Шен меттиг д1айоьхура б1аьстено . Дуьхьалделира 1а .Схьахьаьжира бовха малх. Дилхира 1а, охьадуьйладелира ладарш. Д1алецира б1аьстено шен меттиг. Зезагашца аренаш къарзйира хазахеттачу б1аьстено.

4. Промежуточни талламан болх «Хьуьнхахь». 2 класс.

Хьуьнхахь.

Ц1ена ду хьуьнхара х1аваъ. Абу хьуьнха талла воьду. Ж1аьла а дуьгу цо шеца. Хьун тийна хета.Амма хьуьнхахь кхехкаш дахар хуьлу.Цхьанхьа тебна цхьогал доьду ,кхечанхьа хьуьнан к1оргехь генаш кегдеш лела партала ча.

«Нохчийн мотт» йаздаран низамехула мах хадоран г1ирсийн паспорт.

Раг1. №	Мах хадоран г1ирсан ц1е	Чийрик	Х1оттийнарг
		3 класс	
1	Чеченский язык	Талламан диктант «Г1арг1улеш» «Шалха элпаш» темина	Солтаханов Э. Х. Солтаханов И.Э. Диктанты в начальных классах, 1-4 класс Грозный: ФГУП «ИПК «Грозненский рабочий».
2	Чеченский язык	Талламан диктант «Бошмийн доттаг1ий» «Дош. Дешдакъа» темина	Солтаханов Э. Х. Солтаханов И.Э. Диктанты в начальных классах, 1-4 класс Грозный: ФГУП «ИПК «Грозненский рабочий».
3	Чеченский язык	Талламан диктант «Сан махкахо» «Дешан х1оттам» темина	Солтаханов Э. Х. Солтаханов И.Э. Диктанты в начальных классах, 1-4 класс Грозный: ФГУП «ИПК «Грозненский рабочий».
4	Чеченский язык	Талламан диктант «Олхазаршна баннаш» «Къамелан дакъош» темина	Солтаханов Э. Х. Солтаханов И.Э. Диктанты в начальных классах, 1-4 класс Грозный: ФГУП «ИПК «Грозненский рабочий».
5	Чеченский язык	Промежуточни таллаı диктант «Хасбешахь»	Солтаханов Э. Х. Солтаханов И.Э. Диктанты в начальных классах, 1-4 класс Грозный: ФГУП «ИПК «Грозненский рабочий».

Система проверочных заданий и упражнений для самоконтроля включена в содержание учебников для 1-4 классов.

Талламан диктант «Г1арг1улеш».

Хаза хуьлу гурахь г1арг1улеш йоьлхуш.Кхо са бой йоьлху уьш лакха стигалхула. Церан маьхьарий хеза лаьттахь. Дехха лаьтта адамаш царна т1аьхьа хьоьжуш. Г1арг1улеш бовхачу махка д1аяхар-гуьйре йоларан билгало ю.

Грамматически т1едилларш.

1. Хьалхарчу кхаа предложенерчу мукъачу шалхачу элпашна к1ел цхьа сиз хьакха, мукъазчу шалхачу элпашна к1ел ши сиз хьакха
2. Дешдакъошка декъа дешнаш: лаьтта, гуьйре, г1арг1улеш, некъ, бовхачу

Талламан диктант «Бошмийн доттаг1ий»

Дитта т1ехь д1атоьхна бен бу. Цу чохь олхазарш деха. Олхазарш бошмийн доттаг1ий дуйла хаьа суна.Ас уьш къехка ца до. Цундела тхан дитташ т1е стоьмаш дуккха а латабо.

Грамматически т1едилларш.

1. Шолг1а предложени меженашца талла.

2. Сехьадаха ма-деззара декъа а доькъуш д1аязде дешнаш: дитта, доттаг1ий, тхан, къехка, дукха

Талламан диктант «Сан махкахо»

Боккха бу сан мохк. Ас дозалла до сайн махках.Исбаьхьа ду кхузара 1алам,лекха лаьмнаш, луьстахьаннаш. Дуьненан массо а маь11ехь хаало сан махкахой. Сан махкахочо дозалла дарца олу шеен мохк Нохчий чоь бу!

Грамматически т1едилларш.

1. Шолг1ачу предложенехь подлежащиний, сказуеминий к1ел сиз хьакха.
2. Схьаязде юкъара орам болу дешнаш, билгал баккха церан орам.

Талламан диктант «Олхазаршна баннаш»

Бовхачу махка д1адахана олхазарш б1аьсте яьлча юхадог1у. Аннийн кескех царна баннаш до бераша. Т1аккха дитташ т1ехь уьш д1ач1аг1до. Олхазарш бошмийн доттаг1ий ду. Дитташ талхош йолу СА долу х1уманаш юу цара. Олхазарш бошмашкара лелхо мегар дац. Уьш, мелхо а, т1ек1адо х1ума дан деза.

Грамматически т1едилларш.

1. Хьалхарчу предложенехь билгалъяха коьрта меженаш.
2. Дешнийн х1оттам къастабе

1-ра вариант: таллархо, д1адеш**а,** урам**аш**
2-г1а вариант: яздархо, схьакхеч**и**, къолам**ца**.

Талламан диктант «Хасбешахь» (аг1о 88)

Хасбеша дахара бераш. Цигахьбелхаш бира цара.Цхьаболчара хасстоьмашна асар дира,вукхара хи диллира.Дукха хасстоьмаш гулбийрбу хасбешара. Цигахь йийна дика кхуьуш ю копастанаш а, ж1онкаш а,наьрсаш а. Муьлхачу хасстоьмана хи маца дилла деза а,молханаш муьлханаш тоха деза а хьоьху агрономо берашна.

Грамматически т1едилларш.

1. Хьалхарчу предложенехь билгалъяха коьрта меженаш, дешнашна т1ехула къамелан дакъош билгалдаха
2. Текста юкъара схьаязде цхьаллин а, дуккхаллин а терахьера кхоккха дош.

«Нохчийн мотт» йаздаран низамехула мах хадоран г1ирсийн паспорт.

Раг1. №	Мах хадоран г1ирсан ц1е	Чийрик	Х1оттийнарг
		4 класс	
1	Чеченский язык	Талламан диктант «Ч1ег1ардиг» «Шалха элпаш» темина	Солтаханов Э. Х. Солтаханов И.Э. Диктанты в начальных классах, 1-4 класс Грозный: ФГУП «ИПК «Грозненский рабочий».
2	Чеченский язык	Талламан диктант «Лар толлу ж1аьла» «Къаме лан дакъош» темина	Солтаханов Э. Х. Солтаханов И.Э. Диктанты в начальных классах, 1-4 класс Грозный: ФГУП «ИПК «Грозненский рабочий».
3	Чеченский язык	Талламан диктант «Доттаг1алла» «Ц1ердешнийн легарш» темина	Солтаханов Э. Х. Солтаханов И.Э. Диктанты в начальных классах, 1-4 класс Грозный: ФГУП «ИПК «Грозненский рабочий».
4	Чеченский язык	Талламан диктант «Воккха стаг» «Ц1ермет дош» темина	Солтаханов Э. Х. Солтаханов И.Э. Диктанты в начальных классах, 1-4 класс Грозный: ФГУП «ИПК «Грозненский рабочий».
5	Чеченский язык	Промежуточни таллама диктант « Ч1ерий дахар»	Солтаханов Э. Х. Солтаханов И.Э. Диктанты в начальных классах, 1-4 класс Грозный: ФГУП «ИПК «Грозненский рабочий».

4 класс.
Хаарш талларан болх «Ч1ег1ардиг»

Ч1ег1ардиг аьхкенан олхазар ду. Бовхачу махкахь 1а а даьккхина йухадеача, шен стохкалерчу бена чу даха хуу иза. Цунна дика йевза ша даьхна меттигаш. Шен бен бохийна карийча, поппар а кхоьхьуш, и йуха табо цо. Цуьнан бен адамаш дехачу меттигна гергахь хуьлу. Адамаш деха меттиг маьрша хетта цунна.

Т1едиллар:

1) Хьалхара предложенийн «аьхкенан» дешан билгалбаккха дешан х1оттам.
2) Хьалхарчу предложенин коьрта меженаш билгалйаха.

Хьалхарчу чийрикан жам1даран талламан болх
«Лар толу ж1аьла» «Къамелан дакъош» темина

Лар толу ж1аьла

Сан вашас Х1арона к1еза деара. Оха цунна ц1е тиллираТарзанаьлла. Соьца гуттар а ловзуш хуьлура к1еза. Хи т1е лийча со воьдуш хилча, т1аьхьах1уттара иза.
Д1аоьхура хан. Тарзан доккха хилира. Цуьнан лергаш ира , дог1аделла дара. Иза лар толу ж1аьла хиллера. Х1арона кест-кеста хьунхахь талла дуьгура Тарзан. Х1инца, доккха а хилла, соьца к1езиг ловзу иза.

Т1едиллар:

1) Билгалдаха къамелан дакъош хьалхарчу предложенехь.
2) Дешдакъошца декъа дешнаш: *цунна, доккха, т1аьхьах1уттура*

Талламан диктант 2 чийрикан
«Доттаг1алла», «Ц1ердешнийн легарш» темина лерина

Доттаг1алла

Доттаг1 воцуш стаг мегар вац. Доттаг1 воцу стаг, т1ам боцу олхазар санна ву. Доттаг1чунна тешаме хила веза. Доттаг1алла даггара лело деза. Доттаг1чух дагаволуш хила веза. Доттаг1чунна т1е хало йеана меттиг а 1оттайелла доттаг1 дешарна т1аьхьависча, цунна г1о дан деза. Иштта хилчий бен хьох бакъволу доттаг1 а хир вац.

Т1едиллар:

1) Йоьалг1а предложени къамелан дакъошца талла.
2) Цхьаорам болу дешнаш билгалдахий, т1ехула дожарш х1иттаде.

Талламан диктант 3 чийрикан
«Воккха стаг». «Ц1ерметдош» темина лерина

Воккха стаг

Х1ора 1уьйранна вог1ура воккха стаг акхаройх а, олхазарех а дерш 1амочу ц1а чу. Мунданаш тойеш йа керланаш йеш хуьлура иза цу чохь. Оцу 1уьйранна а ша йан йолийначу аккхачу бедан мунда, хьаькхна, шардеш кечдинчу жимачу уьн т1ехь д1а а ч1аг1йина, ша йаржийна нехаш, нуй хьаькхна, гул а йина, тускар чу тийсира цо.

Т1едиллар:

1) Хьалхара предложени коьрта меженашца талла.
2) Массо предложенийн йукъара ц1ерметдешнаш билгалдаха.

Жам1 даран талламан болх «Ч1ерий дохуш»

Со сайн доттаг1чуьнца ч1ерий дахавахара. Хи тийна лаьттачу айми чу тесира оха м1ерий. Сан м1ера т1е боккха ч1ара летча санна хетаделира суна. Суна моттадаларехь, пхьаьрссал боккха хир бара иза. Ас доггах схьаозийра м1ара. Амма иза соьга схьа ца баккхабелира. Соьца цхьаьна м1ара схьаозийра сан доттаг1чо а. Халла схьабаьккхира охашимма цхьаьна сан м1ара. Д1ахьаьжча, тиша, йоккха кало хиллера м1ерах тасайелла.

Т1едиллар

1.Шолг1а предложени меженашца талла.

2.Къамелан дакъош билгалде оцу предложенехь.

Пронумеровано, прошито и скреплено печатью на 10 (десяти) листах

Директор [signature] /Б.Н Хамадов/